

Program Uczenie się przez całe życie

abclean

PRZEWODNIK
BEZPIECZNIEJSZEJ PRACY

Three white wavy lines of varying thicknesses curve from the left side of the page towards the right, positioned in the lower half of the image.

Witamy na kursie ABClean!

Pomimo zakazu Unii Europejskiej dotyczącego produkcji azbestu nadal można się na niego natknąć w całej Europie, zwłaszcza w budynkach i infrastrukturze, gdzie stwarza on realne zagrożenie dla ludzkiego zdrowia. Aby zlikwidować/zminimalizować szczególne zagrożenie dla pracowników, którzy mogą przypadkowo wchodzić w kontakt z azbestem, szczególnie podczas wykonywania prac renowacyjnych, konserwacyjnych czy prac rozbiórkowych, Leonardo Da Vinci sfinansował projekt rozwijany i wdrażany pod nazwą „ABCClean – UE wolna od azbestu”.

Realizacja projektu doprowadziła do stworzenia szkolenia online z zakresu świadomości azbestowej dla pracowników, którzy mogą wchodzić w kontakt z azbestem podczas wykonywania swojej pracy. Przekazujemy Państwu ten przewodnik jako narzędzie pomocnicze w celu śledzenia harmonogramu szkolenia w ramach kursu ABClean. Zachęcamy do podzielenia się tym materiałem ze współpracownikami, tak byście wspólnie mogli podnieść świadomość zagrożeń stwarzanych przez azbest i związanych ze zdrowiem, bezpieczeństwem i środowiskiem.

Wraz z poniższym przewodnikiem, znajdziecie Państwo plakat, który możecie powiesić na ścianach swojego miejsca pracy, jak również kartę USB z całą zawartością zestawu ABClean Pracuj Bezpieczniej w elektronicznej wersji, w 6 europejskich wersjach językowych: angielskiej, hiszpańskiej, włoskiej, polskiej, litwińskiej i fińskiej.

Nie wahajcie się Państwo kontaktować się z waszym krajowym punktem ABClean by uzyskać jakiegokolwiek dalsze informacje dotyczące projektu i kursu szkoleniowego.

Mamy nadzieję, że kurs ABClean będzie się Państwu pobobał i że okaże się pomocny!

Zespół ABClean

.....

abclean partners:

novotec

Isabel Dominguez

+34 96 136 61 65

Isabel.dominguez@novotec.es

equipo humano

Cécile Sauvage

+34 670 367 216

cecile.sauvage@fundacionequipo humano.es

Sergio Sghedoni

+39 40 26 02 203

segreteriaeara@gmail.com

Environmental Academy

Rita Callender

+44 191 493 7009

rita@environmental-academy.com

VILNIAUS
JERUZALĖS
DARBO RINKOS
MOKYMO CENTRAS

Andrius Šipkinas

+370 613 88716

a.sipkinas@mokymas.eu

NOFER INSTITUTE OF OCCUPATIONAL MEDICINE

Beata Świątkowska

+48 42 631 45 02

beata_sn@imp.lodz.pl

European Federation
of Building
and Woodworkers

EFBWW

+32 2 227 1044

info@efbh.be

Finnish Institute of
Occupational Health

Mikael Fingerroos

+358 30 4741

Mikael.Fingerroos@ttl.fi

INDEKS

Podsumowanie	6-9
Najlepsze Praktyki	10-27
Często Zadawane Pytania (FAQ)	28-39
Checklist'y	40-45
Karta porad	46-47
Notatnik	48-54

PODSUMOWANIE

Ta syntetyczna prezentacja kursu zawiera kluczowe instrukcje umożliwiające rejestrację i dostęp do treści szkolenia ABClean.

Projekt ABClean

Projekt ABClean ma na celu poprawę profilaktyki i bezpieczeństwa w miejscu pracy poprzez dodanie aspektu środowiskowego do tradycyjnego szkolenia w zakresie zdrowia zawodowego. Projekt podnosi świadomość dotyczącą ryzyka związanego z narażeniem na azbest proponując przekrojowy opis procedur – procedur wykrywania, usuwania, demontażu azbestu, zarządzania odpadami azbestowymi, procedur prawnych oraz obowiązków – które mają zostać wdrożone zarówno przez pracodawców jak i pracowników zaangażowanych w prace wiążące się z narażeniem na azbest.

Projekt zakłada opracowanie:

- Standardu kwalifikacji ABClean
- Całkowicie nowego kursu e-learningowego z zakresu świadomości azbestu
- Zestawu szkoleniowego, którego mogą używać kierownicy BHP oraz kierownicy budowy w celu przeprowadzania rozmów dotyczących azbestu w miejscu pracy i podnoszenia świadomości.

Kurs e-learningowy ABClean

Kurs e-learningowy będzie odpowiednikiem kwalifikacji na 4 poziomie Europejskich Ram Kwalifikacji (EQF) dla kierowników BHP oraz kierowników budowy. Będzie on składał się z krótkich modułów w każdej chwili łatwo dostępnych za pomocą komputera.

Moduł 1- Główne pojęcia dotyczące azbestu

Moduł 2- Regulacje prawne dotyczące azbestu w Unii Europejskiej

Moduł 3 - Identyfikacja materiałów zawierających azbest

Moduł 4 - Identyfikacja zagrożenia i ocena ryzyka

Moduł 5 - Bezpieczne metody pracy

Moduł 6- Procedury dotyczące czyszczenia, dekontaminacji i zarządzania odpadami zawierającymi azbest

Moduł 7- Potrzeby w zakresie szkoleń, świadomości i komunikacji

Kurs jest łatwy w obsłudze, przyjazny dla osób szkolonych oraz zawiera wiele angażujących kursantów czynności interaktywnych, studia przypadków oraz filmy. Po zakończeniu wszystkich modułów e-learningowych każdy uczestnik otrzyma drukowany certyfikat, będący dowodem kompetencji.

Zestaw Pracuj Bezpiecznie

Zestaw Pracuj Bezpiecznie jest narzędziem szkoleniowym, którego kierownicy BHP oraz kierownicy budowy mogą używać podczas przeprowadzania rozmów dotyczących azbestu w miejscu pracy i by podnosić świadomość pracowników. Zestaw Pracuj Bezpiecznie jest zaprojektowany tak by przedstawiać i wyjaśniać wszystkie środki bezpieczeństwa oraz środki bezpieczeństwa środowiskowego w cyklu zarządzania azbestem. Zestaw zawiera:

- Często Zadawane Pytania (FAQs)
- Przykłady najlepszych praktyk związanych z szeroką gamą

technik zarządzania azbestem

- Zalaminowane plakaty do powieszenia w miejscach pracy jako „przypominacze”
- Listy kontrolne, aby pomóc pracownikom w różnych cyklach zarządzania azbestem i by umożliwić identyfikację zagrożeń środowiskowych i zagrożeń dla zdrowia.

Jeśli chciałbyś się zarejestrować do uczestnictwa w kursie lub uzyskać więcej szczegółowych informacji skontaktuj się z:

Osoba do kontaktu: dr Beata Świątkowska

Numer telefonu: +48 42 631 45 66

Email: beata@imp.lodz.pl

NAJLEPSZE PRAKTYKI

W tej części, znajdziecie Państwo przykłady najlepszych praktyk z waszego kraju jak również z innych państw europejskich i odnoszących się do kwestii zarządzania azbestem. Te studia przypadków powinny Państwa zainspirować podczas pracy z tym materiałem oferując pomysły i rozwiązania problemów z którymi możecie się spotkać.

Najlepsze Praktyki 1

Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z Azbestem

Kierownik: prof. dr hab. med. Neonila Szeszenia-Dąbrowska

CO: Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z Azbestem, koordynacja programu „Amiantus”

KTO: Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi

Tło: utworzenie specjalistycznego centrum analiz i badań dotyczących środowiskowego zanieczyszczenia azbestem, efektów zdrowotnych zawodowego i środowiskowego narażenia na azbest było jednym z zadań na liście „*Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*”.

Opis: zadania Ośrodka obejmują:

- badania i analizy przeprowadzane na potrzeby rządowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”
- koordynację krajowego programu profilaktycznych badań medycznych dla pracowników narażonych w przeszłości na pył azbestu – program „Amiantus”
- organizację seminariów i konferencji poświęconych problematyce azbestowej
- organizację specjalistycznych szkoleń, dla różnych grup zawodowych, dotyczących szkodliwego wpływu azbestu,

ochrony zdrowia oraz bezpiecznego zarządzania materiałami zawierającymi azbest

- przygotowywanie ekspertyz, rozpowszechnianie informacji i propagowanie wiedzy dotyczącej np. środowiskowego zanieczyszczenia pyłem azbestu, skutków zdrowotnych i ryzyka związanego z zawodowym i środowiskowym narażeniem na azbest a także zasad bezpieczeństwa pracy z azbestem.

W Polsce, podstawowe przepisy dotyczące ochrony przed azbestem to Ustawa z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. W celu wdrożenia ustawy Ministerstwo Zdrowia wdrożyło program AMIANTUS – program badań profilaktycznych kierowanym do byłych pracowników zakładów przetwórstwa azbestowego. Wszyscy byli pracownicy 28 zakładów przetwórstwa azbestu określonych w ustawie są upoważnieni do:

- bezpłatnych okresowych badań lekarskich,
- bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście,
- korzystania raz w roku z leczenia uzdrowiskowego oraz zwolnienia z odpłatności związanej z tym leczeniem.

Program realizowany jest przez 13 wojewódzkich ośrodków medycyny pracy właściwych terytorialnie ze względu na miejsce prowadzenia działalności zakładu wymienionego w załączniku do ustawy. Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi jest odpowiedzialny za nadzór oraz koordynację całego programu.

Dobrowolne badania medyczne odbywają się nie rzadziej niż co 3 lata i obejmują badanie ogólnolekarskie, zdjęcie rtg klatki

piersiowej, badanie spirometryczne spoczynkowe oraz badanie uzupełniające (np. gazometryczne spoczynkowe) lub inne badania diagnostyczne (np. tomografia komputerowa) - jeśli zachodzi taka potrzeba. Program badań lekarskich finansowany jest z budżetu przez Ministerstwo Zdrowia, Departament Zdrowia Publicznego.

Trudności: Wdrożenie programu AMIANTUS zwiększyło wykrywalność patologii związanych z narażeniem na azbest. Jednakże, po 14 latach trwania Programu zdołaliśmy przebadać jedynie 20% osób, które mogłyby w programie uczestniczyć. Program bowiem, dotyczy jedynie pracowników zakładów przetwórstwa azbestowego, gdzie kryterium włączenia do programu było używanie surowca przez dany zakład. Inne gałęzie przemysłu, takie jak przemysł budowlany, z tytułu braku obiektywnego kryterium narażenia (narażenie okresowe nie było odpowiednio rejestrowane), nie są objęte programem AMIANTUS. Bez wątplenia, powinno się rozważyć potrzebę okresowych badań profilaktycznych wśród innych grup pracowniczych.

Wnioski: Podjęcie badania follow-up wśród pracowników narażonych na azbest po zakończeniu narażenia zwiększa liczbę zarejestrowanych chorób azbestozależnych z powodu dłuższego okresu obserwacji. Aby zapewnić wiarygodne raportowanie o chorobach azbestozależnych należy monitorować osoby narażonych na azbest po zakończeniu ekspozycji.

Przydatne źródła/linki:

- odwiedź stronę internetową IMP:

<http://www.imp.lodz.pl/>

Najlepsze Praktyki 2

Ośrodek Referencyjny
Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego
związanych z Azbestem

Kierownik: prof. dr hab. med. Neonila Szeszenia-Dąbrowska

CO: “Amiantus” - Program badań profilaktycznych pracowników byłych zakładów przetwórstwa azbestu w Polsce

KTO: Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi

Tło: Program okresowych badań lekarskich “Amiantus” prowadzony jest w celu realizacji ustawowych uprawnień byłych pracowników zakładów przetwórstwa azbestu. Programem objęci są pracownicy 28 zakładów wymienionych w załączniku do Ustawy, którzy pracowali w zakładzie do dnia 28 września 1997 r. (Ustawa z dn. 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest).

Osoby te na mocy Ustawy uzyskały uprawnienia do:

- bezpłatnych okresowych badań lekarskich,
- bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście,
- korzystania raz w roku z leczenia uzdrowiskowego oraz zwolnienia z odpłatności związanej z tym leczeniem.

Opis: Badania przeprowadzane są przez wojewódzkie ośrodki medycyny pracy (WOMP) właściwe terytorialnie ze względu

na miejsce prowadzenia działalności zakładu wymienionego w załączniku do ustawy. Jednostką koordynującą badanie w Instytucie jest Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka związanych z Azbestem.

Trudności: Wdrożenie programu AMIANTUS zwiększyło wykrywalność patologii związanych z narażeniem na azbest. Jednakże, po 14 latach trwania Programu zdołaliśmy przebadać jedynie 20% osób, które mogłyby w programie uczestniczyć. Program bowiem, dotyczy jedynie pracowników zakładów przetwórstwa azbestowego, gdzie kryterium włączenia do programu było używanie surowca przez dany zakład. Inne gałęzie przemysłu, takie jak przemysł budowlany, z tytułu braku obiektywnego kryterium narażenia (narażenie okresowe nie było odpowiednio rejestrowane), nie są objęte programem AMIANTUS. Bez wątpienia, powinno się rozważyć potrzebę okresowych badań profilaktycznych wśród innych grup pracowniczych.

Wnioski: Podjęcie badania follow-up wśród pracowników narażonych na azbest po zakończeniu narażenia zwiększa liczbę zarejestrowanych chorób azbestozależnych z powodu dłuższego okresu obserwacji. Aby zapewnić wiarygodne raportowanie o chorobach azbestozależnych należy monitorować osoby narażonych na azbest po zakończeniu ekspozycji.

Przydatne źródła/linki:

- odwiedź stronę internetową IMP
<http://www.imp.lodz.pl/>

Najlepsze Praktyki 3: Lekcja – Zagrożenia wynikające z azbestu

suvapro

Sicher arbeiten

CO: Moduł Szkolenia z Zakresu Świadomości Azbestowej dla pracowników, którzy mogą przypadkowo

mieć kontakt z azbestem w trakcie prac renowacyjnych, rozbiórkowych, konserwacyjnych czy zadań z zakresu utylizacji odpadów.

KTO: Suva Accident Insurance, Szwajcaria

Tło: Z uwagi na dużą ilość materiałów zawierających azbest wciąż obecnych w budynkach, pracownicy często przypadkowo wchodzi w kontakt z azbestem np. podczas prac konserwacyjnych, renowacyjnych, rozbiórkowych czy utylizacji odpadów. Ponieważ azbest nie jest już produkowany, wielu pracowników, zwłaszcza tych młodych, nie jest świadoma obecności azbestu w niektórych produktach i nie wie gdzie takie można znaleźć. Kurs adresowany jest więc do pracowników, którzy mogą natknąć się na azbest podczas swojej codziennej pracy.

Opis: Kurs w formie modułu dla nauczycieli pracujących w szkołach zawodowych lub trenerów/szkoleniowców pracujących w firmach jako moduł dla uczestników szkoleń i pracowników. Kurs składa się z:

- Prezentacji w programie PowerPoint
- Zestawu dodatkowych informacji dla nauczycieli/szkoleniowców

- Zestawu edukacyjnego dla uczestników szkolenia/pracowników
- Narzędzi do realizacji kursu np. ulotki, aktualne publikacje dotyczące tematyki azbestu
- Punkty kontaktu

Ramy czasowe wykładu – od 60 do 90 minut.

Celem kursu jest przeszkolenie pracowników tak by byli w stanie:

- Zidentyfikować azbest
- Dokonać odpowiedniej oceny ryzyka
- Przeprowadzić pracę bezpiecznie - jeśli mogłaby ona skutkować uwolnieniem włókien azbestu.

Wniosek: Obecność azbestu w miejscu pracy wymaga różnego stopnia umiejętności w zależności od prawdopodobieństwa i typu zadań związanych z pracą z materiałami zawierającymi azbest. Zasoby takie jak Lekcja – Zagrożenia wynikające z azbestu zapewniają podstawową wiedzę dotyczącą tego jak postępować z azbestem, ale muszą one być uzupełnione dodatkowym szkoleniem i informacjami adekwatnymi dla konkretnego sektora.

Źródła/Linki:

- Strona internetowa Suva zawiera informacje na temat kursu oraz zestawy innych czynności i zasobów związanych z azbestem w wielu wersjach językowych tj. po angielsku, francusku, włosku i niemiecku.

<http://www.suva.ch/startseite-suva/praevention-suva.htm>

- Z uwagi na fakt, iż jest to podstawowy kurs z zakresu świadomości azbestowej dla wszystkich pracowników, którzy mogą wchodzić w kontakt z azbestem podczas swojej codziennej pracy ma on wiele braków związanych głównie z informacjami i szkoleniem dostosowanymi do konkretnego sektora. W odpowiedzi na różnorodne obawy/problemy różnych profesji, Suva proponuje szereg publikacji dotyczących konkretnych sektorów, które mogą zostać pobrane lub zamówione bez żadnych opłat.

<http://www.suva.ch/startseite-suva/praevention-suva/arbeit-suva/branchenspezifische-publikationen-suva.htm>.

- Suva stworzyła również wirtualny „dom azbestowy”, który może być cennym źródłem informacji dotyczących potencjalnych obszarów w budynkach mieszkalnych, w których można znaleźć materiały zawierające azbest.

<http://www.suva.ch/startseite-suva/praevention-suva/arbeit-suva/asbest-suva.htm#/asbesthaus/house>

Najlepsze Praktyki 4: Azbest i włókniste substytuty

(L'amiante et ses substituts fibreux)

CO: Broszura informacyjna. 60 stronicowa broszura zawierająca szczegółowe informacje z ilustrowanymi przykładami w celu informowania pracowników o zagrożeniach stwarzanych przez azbest i bezpiecznych metodach pracy z azbestem. Można ją pobrać lub zamówić bez żadnych opłat. Broszura zawiera również informacje o materiałach substytutowych i kierunkach działania w przypadku stwierdzenia choroby.

KTO: CNAC/NAVb (National Action Committee on Safety and Health in Construction – Krajowy Komitet Reakcji w sprawie Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Budownictwie), Belgia.

Tło: CNAC/NAVb jest instytutem prewencyjnym dla sektora budowlanego, którego główną misją jest promowanie dobrobytu pracowników w ich miejscu pracy. CNAC/NAVb jest otwarty na wkład firm i belgijskich pracowników w zakresie prewencji wypadków w pracy i chorób wśród pracowników przemysłu budowlanego. Działalność Komitetu to badania, szkolenia, konkretne kampanie oraz publikacje takie jak np. Azbest i włókniste substytuty.

Opis: Broszura jest nieodpłatnie dostępna w dwóch wersjach językowych (po francusku i holendersku) i jest zaprojektowana tak by informować pracowników o zagrożeniach jakie stwarza azbest, jego substytutach i kierunkach działania w przypadku choroby. Broszura zawiera:

- Opis różnych typów azbestu
- Przykłady tego gdzie można znaleźć azbest
- Informacje dla tych, którzy natkną się na azbest
- Wpływ na zdrowie i informacje o chorobach zawodowych
- Prawne i praktyczne środki prewencji (np. limity narażenia, ocena ryzyka, plan pracy, sprzęt ochrony indywidualnej)
- Materiały substytutowe w tym ryzyko dla zdrowia, które się z nimi wiąże
- Kierunek działań w przypadku choroby

Broszura udostępnia informacje techniczne – opisy i wytłumaczenie prawnych jak i praktycznych aspektów dotyczących wspomnianych wyżej obszarów wraz z obrazkami i wykresami ilustrującymi zawarte w niej informacje.

Wniosek: Broszura zawiera szczegółowe i łatwo dostępne informacje dotyczące zarówno prawnych jak i praktycznych aspektów, w tym załączniki z zaleceniami w przypadku konkretnych czynności. Jest ona przydatnym narzędziem odniesienia dla pracodawców i pracowników, jednakże, sama w sobie nie zastępuje szkolenia.

Źródła/Linki:

- Strona internetowa CNAC/NAVB oraz dwujęzyczne publikacje – język francuski i holenderski

[*http://cnac.constructiv.be/*](http://cnac.constructiv.be/)

- Publikacja „Azbest i włókniste substytuty” i inne są nieodpłatnie dostępne na stronie:

[*http://cnac.constructiv.be/fr/infos_bien-etre/publications/chercher/detail.aspx?id=%7b07b5372c-bf0e-4093-9be3-24bf297f7039%7d*](http://cnac.constructiv.be/fr/infos_bien-etre/publications/chercher/detail.aspx?id=%7b07b5372c-bf0e-4093-9be3-24bf297f7039%7d)

Najlepsze Praktyki 5: Wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie Pracy z Materiałami Zawierającymi Azbest

CO: Azbest jest używany we wszystkich Krajach Członkowskich i stanowi problem w całej Unii Europejskiej. W odpowiedzi na zaistniałą sytuację Komisja Europejska opublikowała **Wytyczne w sprawie Pracy z Materiałami Zawierającymi**

Azbest. Wytyczne nie rozgraniczają pomiędzy profesjonalnymi pracownikami usuwania azbestu a tymi, którzy narażeni są na azbest podczas prac konserwacyjnych, renowacyjnych czy rozbiórkowych. Zawierają one również przykłady najlepszych praktyk z różnych państw europejskich.

KTO: projekt Komisji Europejskiej realizowany przez dwie niemieckie organizacje – GVG e.V. (Gesellschaft für Versicherungswissenschaft und -gestaltung e.V.) oraz GSU mbh (Gesellschaft für Sicherheit und Umwelttechnik mbh).

Tło: Publikacja była częścią Europejskiego Programu Wspólnotowego na rzecz Zatrudnienia i Solidarności Społecznej (2007-2013), zwanego dalej PROGRESS i stanowiącego finansowy instrument wspierania rozwoju i koordynacji polityki UE w następujących pięciu obszarach:

- Zatrudnienie
- Integracja społeczna i ochrona socjalna
- Warunki pracy
- Zwalczanie dyskryminacji
- Równość płci

Opis: Wytyczne nie rozgraniczają pomiędzy profesjonalnymi pracownikami usuwania azbestu a tymi, którzy narażeni są na azbest przypadkowo podczas prac konserwacyjnych, renowacyjnych czy rozbiórkowych. Główną grupą docelową są profesjonalni pracownicy zajmujący się usuwaniem azbestu, podczas gdy konkretne potrzeby pracowników, którzy mogą przypadkowo wejść w kontakt z azbestem podczas swojej codziennej pracy nie są omówione. Niemniej jednak, publikacja nadal dotyczy ryzyka dotyczącego osób indywidualnych, które mogą być narażone na azbest podczas prac domowych typu „Zrób to sam”. Wytyczne zawierają również przykłady najlepszych praktyk z Bułgarii, Francji, Polski, Niemczech i Wielkiej Brytanii, w tym przykłady najlepszych praktyk w zakresie odszkodowania dla ofiar.

Wniosek: Dobry ogólny przegląd pracy z materiałami zawierającymi azbest. Jego wadą jest jednak to, że rozmyta jest w nim granica między pracownikami profesjonalnie usuwającymi azbest a tymi, którzy przypadkowo mogą wchodzić w kontakt z azbestem przeocząc tym samym specjalne potrzeby tej drugiej grupy.

Źródła/Linki:

- Dokument można pobrać:

ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=7478&langId=en

- Organizacje, które realizowały projekt, GVG e.V.

<http://gvg.org/> oraz [GSU mbh – http://www.gsu.de/](http://www.gsu.de/)

Asbest erkennen, beurteilen und richtig handeln: Was Sie in Recyclingbetrieben über Asbest wissen müssen

(Identyfikuj azbest, oceniaj i podejmuj odpowiednie kroki: Co musisz wiedzieć o azbeście w firmach recyclinowych)

CO: Podręcznik dla pracowników firm recyclingowych, sektora gromadzenia i utylizacji odpadów pozwalający im na identyfikację odpadów zawierających azbest, na ocenę zagrożenia i podejmowanie odpowiednich czynności.

KTO: Suva Accident Insurance, Szwajcaria

Tło: Azbest wciąż można znaleźć w dużych ilościach w całej Europie, a kiedy budynki zawierające azbest

wymagają renowacji lub gdy kończy się cykl życia materiałów zawierających azbest, po usunięciu wciąż stanowią one zagrożenie dla zdrowia, zwłaszcza dla pracowników zajmujących się przetwarzaniem, gromadzeniem i utylizacją odpadów. Podczas gdy identyfikacja azbestu może być trudna podczas prac konserwacyjnych, renowacyjnych czy rozbiórkowych, ryzyko narażenia na zbest może wzrastać, w sektorze odpadów gdzie produkty i materiały pochodzące z różnych źródeł są ze sobą mieszane i często niszczone/uszkodzane powodując tym samym uwalnianie włókien azbestowych. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji w których odpady azbestowe nie są odpowiednio rozpoznawane podczas utylizacji. Dodatkowo, ważnym jest by pracownicy tego sektora zapobiegali przedostawaniu się azbestu do innych produktów poprzez recycling.

Opis: Podręcznik skupia się głównie na poradach dla konkretnego sektora, ale dostarcza on również ogólne informacje takie jak ryzyko zdrowotne czy aspekty prawne związane z pracą z azbestem. Podręcznik używa głównie „systemu świateł drogowych” w odniesieniu do identyfikacji stopnia zagrożenia stwarzanego przez różnorodne produkty i czynności. Przed podaniem szczegółowych informacji na temat konkretnych kategorii odpadów (omówionych poniżej) zawiera on przegląd rodzin produktów, które zawierają i nie zawierają azbestu. Kategorie odpadów:

- Produkty gospodarstwa domowego, pralki, kuchenki i piece akumulacyjne
- Płytki dachowe, rynny ściekowe i doniczki
- Izolacja technicznych instalacji takich jak bojlerzy czy kotły
- Farby, lakiery i warstwy izolacyjne/zabezpieczające
- Drewniana stolarka okienna
- Części pojazdów takie jak hamulce

Szczegółowe informacje dotyczące identyfikacji i instrukcji dotyczących odpowiedniego postępowania zawierają również ilustracje produktów/materiałów demonstrując tym samym jak wyglądają one w swoim stanie oryginalnym i w budynku. Czynności robocze są skategoryzowane (poniżej) wraz z odpowiednimi środkami zaradczymi zgodnie z zasadą „świąteł drogowych”:

- Oględziny po dotarciu na miejsce (zielone – małe zagrożenie)
- Ogólne (pomarańczowe – zagrożenie średnie)
- Sortowanie indywidualnych przedmiotów, które mogą zawierać azbest (pomarańczowe – zagrożenie średnie)
- Utylizacja (pomarańczowe – zagrożenie średnie)

- Sprzątanie (pomarańczowe – zagrożenie średnie)
- Rozmontowywanie (czerwone – duże zagrożenie)

Kiedy produkt jest podejrzany o zawartość substancji niebezpiecznych dla zdrowia pracowników, pracodawca musi zostać poinformowany kto jest odpowiedzialny za ocenę ryzyka i podjęcie odpowiednich środków prewencji.

Wniosek: Dobry przykład podręcznika kierowanego do konkretnego sektora.

Źródła/Linki:

- Strona internetowa Suva zawiera informacje na temat szkolenia i kilka innych czynności i zasobów związanych z azbestem po angielsku, francusku, włosku i niemiecku.

<http://www.suva.ch/startseite-suva/praevention-suva.htm>

- Suva oferuje całą serię publikacji kierowanych do konkretnych sektorów, które mogą być pobrane bez żadnej opłaty.

<http://www.suva.ch/startseite-suva/praevention-suva/arbeit-suva/branchenspezifische-publikationen-suva.htm>

F.A.Q.

W tej części próbujemy odpowiedzieć na niektóre z najczęściej zadawanych pytań odnoszących się do zarządzania azbestem zidentyfikowanym przez naszych ekspertów, np. takie jak:

- Po czym mogę rozpoznać produkty zawierające azbest podczas zadań z zakresu sprzątnia, renowacji, rozbiórki czy wyburzeń? Biorąc pod uwagę datę budowy, w których budynkach mogę znaleźć azbest?
- Które konkretne działania mogą sprzyjać uwalnianiu włókien azbestu?

ABClean Często Zadawane Pytania (FAQ)

1. Jak podczas wykonywania zadań z zakresu usuwania, renowacji, rozbiórki czy demontażu można rozpoznać produkty zawierające azbest? W których budynkach można spodziewać się azbestu, biorąc pod uwagę datę powstania budynku?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wykorzystujący wyroby zawierające azbest (właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, w których występują lub występowały wyroby zawierające azbest) jest obowiązany do wykonania inwentaryzacji (spisu z natury) zastosowanych oraz usuniętych wyrobów zawierających azbest.

Szczególna ostrożność zalecana jest w przypadku prac w budynkach z późnych lat 60-tych aż do tych z lat 90-tych.

Mało prawdopodobne jest znalezienie azbestu w budynkach wzniesionych po roku 2000.

Mieszkalne i przemysłowe nieruchomości mogą zawierać materiały zawierające azbest np:

wewnątrz:

- powłoki w sprayu na sufitach, ścianach, kolumnach czy belkach, które zawierają azbest
- azbestowo-cementowe zbiorniki wodne
- luźna izolacja wypełniająca
- otuliny i płyty izolacyjne wokół kotłów i rurociągów
- uszczelki linowe, uszczelki, papier na kotłach, itp
- sufitowe płyty izolacyjne, ścianki działowe, drzwi przeciwpożarowe
- fakturowane powłoki dekoracyjne na sufitach
- winylowe płytki podłogowe

na
zewnątrz:

- dachy azbestowo-cementowe, rynny, rury spustowe, sufity, dachówki
- przewody kominowe

Nieruchomości mieszkalne mogą także mieć azbest:

wewnątrz:

- panele wokół wanny, toalety i cysterny wodne
- mocowania skrzynki bezpieczników
- drzwi ognioodporne
- izolacja wywietrznika szafki
- kominy
- płyty okienne/dekoracyjne panele w oknach
- ognioodporne wykładziny w sufitach i ścianach garaży
- izolacja przewodów elektrycznych
- linoleum podłogowe
- winylowe płytki podłogowe

na
zewnątrz:

- papy
- azbestowo-cementowe dachy
- dachówki

*- Płyty azbestowo-cementowe **nie są odporne na ciężar – nie wchodzi na nie!***

- Mało prawdopodobne jest znalezienie azbestu w budynkach wzniesionych po roku 2000.

2. Kiedy przeprowadzane są zadania z zakresu usuwania, renowacji, demontażu lub rozbiórki, jakie konkretnie czynności sprzyjają uwalnianiu włókien azbestowych?

Piaskowanie, szlifowanie i cięcie generują wysokie poziomy pyłu więc materiały powinny być zwilżane przed rozpoczęciem tych czynności; jeśli materiały zawierają azbest należy stosować odzież ochronną oraz sprzęt ochrony osobistej (PPE).

3. Czy cięcie, łamanie i inne sposoby naruszania produktów zawierających azbest jest niebezpieczne?

Cięcie, łamanie czy inne sposoby naruszania produktów zawierających azbest uwalnia do powietrza duże ilości włókien azbestowych co czyni te czynności bardzo niebezpiecznymi. Powinno się takich czynności unikać a prace powinny być przeprowadzane przez profesjonalne firmy zajmujące się usuwaniem azbestu przy użyciu odpowiednich środków bezpieczeństwa.

Piaskowanie, szlifowanie czy cięcie generują wysokie poziomy pyłu więc materiały powinny być pokryte warstwą ochronną, zwilżane lub poluzowane w mocowaniach przed rozpoczęciem pracy. Powinno być stosowana odpowiednia odzież ochronna jak i sprzęt ochrony osobistej.

Narzędzia powinny być zaopatrzone w system zbierający pył zaopatrzony w filtry HEPA. Po zakończeniu prac obszar pracy należy dokładnie oczyścić a odpady zawierające azbest odpowiednio zabezpieczone w szczelnych opakowaniach przewieźć na składowisko odpadów niebezpiecznych.

Praca powinna być zaplanowana tak by wszystkie materiały zawierające azbest zostały usunięte z jak najmniejszym ich uszkodzeniem.

4. W jaki sposób narażenie na azbest jest niebezpieczne dla mojego zdrowia jak i zdrowia innych, w tym mojej rodziny?

Czy niebezpiecznym jest dotykanie, przenoszenie i wdychanie? Czy niebezpiecznym jest jedzenie, picie czy palenie w pobliżu azbestu?

Wdychanie pyłu azbestu może być przyczyną chorób azbestozależnych. Głównym powodem chorób azbestozależnych wśród osób nie pracujących w narażeniu jest narażenie środowiskowe oraz parazawodowe związane z „przynoszeniem” azbestu do domu. Odzież robocza, itp. powinny być utylizowane w miejscu pracy i wywożone do autoryzowanych składowisk odpadów. Preferowana jest odzież jednorazowego użytku a jakiegokolwiek pranie powinno być przeprowadzane przez specjalistyczną pralnię używającą do ścieków odpowiednich systemów filtrujących. Nigdy nie wolno zabierać odzieży roboczej do domu i prać jej w domowej pralce.

Pracownicy, którzy pracują w kontakcie z azbestem powinni unikać palenia.

5. Jak powinno się zareagować, kogo poinformować w przypadku natknięcia się na azbest lub podejrzenia jego obecności w swojej pracy? Kto może usuwać azbest?

Natychmiast przestań pracować, skontaktuj się z przełożonym, który powinien poszukać profesjonalnego doradztwa i zaaranżować analizy podejrzanego materiału. Usuwanie czy zabezpieczanie azbestu powinno być zawsze przeprowadzane przez wyspecjalizowane firmy z odpowiednim szkoleniem i sprzętem bezpieczeństwa.

6. Czy jest jakiś bezpieczny sposób na rozróżnienie produktów zawierających azbest od tych bezpiecznych?

Produkty oraz materiały, które zawierają azbest powinny być odpowiednio zabezpieczone i oznakowane. Bardzo trudno jest rozpoznać azbest jedynie za pomocą oględzin.

Azbest często zmieszany jest z innymi materiałami co tym samym utrudnia jego identyfikację, np. produkty azbestowo-cementowe mogą zawierać od 5% do 20% azbestu zmieszanego z cementem.

Nawet doświadczeni pracownicy będą mieli problem z rozpoznanie azbestu jedynie na podstawie oględzin.

7. Jeśli azbest został już zidentyfikowany, jakie czynności można nadal przeprowadzać bezpiecznie? W jakich przypadkach powinno się prosić o usługi zewnętrznej firmy specjalizującej się w pracy z azbestem?

Usuwanie luźnej izolacji wypełniającej, płytek dachowych, powłoki w sprayu, otuliny rur, gruzu oraz materiałów podczas czyszczenia po pożarach, powodziach lub przeciekach powinno być zawsze przeprowadzane przez licencjonowaną firmę kontraktową.

Praca może być kontynuowana bezpiecznie w pobliżu azbestu, jeśli produkty zawierające azbest są zabezpieczone i uszczelnione, nienaruszone i nie są narażane w trakcie pracy.

8. Jaki rodzaj sprzętu bezpieczeństwa jest konieczny w przypadku pracy z azbestem? Kto jest odpowiedzialny za jego zapewnienie?

Należy używać odpowiedniego sprzętu najlepiej jednorazowego użytku. Kombinezony (typ 5), sprzęt ochrony dróg oddechowych (półmaski P3, z filtrami P3) powinny zapewniać odpowiednią ochronę.

Wszystko – od odzieży roboczej po sprzęt powinno być zapewnione przez pracodawcę.

9. Jaka jest moja odpowiedzialność jako pracownika? Jako kierownika? Jako pracodawcy? Jakie są funkcje Eksperta ds. Azbestu?

Pracodawca musi zagwarantować, że pracownicy podczas pracy nie znajdują się w niebezpieczeństwie oraz ma obowiązek zminimalizowania ryzyka uwalniania się pyłu azbestu i opracowania bezpiecznego planu pracy.

Ekspert ds. Azbestu powinien być zaangażowany od samego początku i zapewnić świadomość azbestową wśród pracowników. Powinien on przeprowadzić szkolenie w zakresie świadomości azbestowej przed rozpoczęciem pracy i powinien upewnić się, że bezpieczny plan pracy jest wdrażany. Ekspert ds. Azbestu nie zastępuje istniejących już struktur takich jak przedstawiciele BHP. Jest on odpowiedzialny za przeprowadzanie pracy zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez specjalistów BHP, innych przedstawicieli pracowników czy przedstawicieli lokalnych związków zawodowych.

Pracownicy mają obowiązek raportować o jakimkolwiek ryzyku czy zagrożeniu, które odkryli.

Jeżeli praca stanowi poważne zagrożenie dla życia czy zdrowia zaangażowanego pracownika czy jakichkolwiek innych pracowników, pracownik ma prawo odmówić wykonania takiej pracy.

10. Jak powinno się postępować z odpadami zawierającymi azbest?

Pokrywanie obszaru pracy plastikową płachtą ułatwi sprzątnięcie. Sprzątaj w miarę wykonywania prac – nie pozwól

by odpady gromadziły się w miejscu pracy.

Narzędzia oraz powierzchnie powinny być wycierane zwilżoną szmatką lub za pomocą sprzętu zaopatrzonego w filtry HEPA by usunąć pył. Zabronione jest sprzątanie przy użyciu sprężonego powietrza.

Wszystkie odpady, w tym odzież robocza, powinny być pakowane w podwójne torby; uszczelnione taśmą i oznakowane. Niebezpieczne odpady należy utylizować jedynie na licencjonowanych składowiskach śmieci.

Duże ilości odpadów najlepiej przechowywać i wywozić na składowisko odpadów w uszczelnionych kontenerach.

11. Które władze publiczne są odpowiedzialne za ochronę pracowników przed azbestem? Z kim powinno się skontaktować by uzyskać informacje dotyczące obowiązujących przepisów, praw i obowiązków?

W zależności od kraju niezbędne informacje może przekazać Ci specjalista BHP, przedstawiciel inspekcji sanitarnej i inspekcji pracy, bądź związek zawodowy.

Podstawy prawne nałożonego na pracodawcę obowiązku oceny i dokumentowania ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą zawarto w Kodeksie pracy oraz w Rozporządzeniu w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Obowiązki pracodawcy wobec pracowników narażonych na azbest zostały także powtórzone w przepisach zawartych w Rozporządzeniu w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów.

Pracodawca zatrudniający pracowników przy zabezpieczaniu lub usuwaniu materiałów zawierających azbest zobowiązany jest podejmować działania zmniejszające narażenie pracowników oraz ograniczać stężenie pyłu azbestu w powietrzu – co najmniej do wartości określonych w przepisach dotyczących najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

12. Jeśli uważam, że mogę być zagrożony/na chorobą azbestozależną, jakie są moje obowiązki w zakresie leczenia i odszkodowania?

Historia zatrudnienia musi być jasna i przejrzysta. Pracodawca jest zobowiązany do prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, w tym azbestu. Pracodawca jest obowiązany przechowywać rejestr prac przez 40 lat po ustaniu narażenia, a w przypadku likwidacji zakładu pracy – przekazać go właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

Prawne ustanowienie szerokich uprawnień pracowniczych dla osób narażonych na działanie pyłu azbestu podyktowane było ważnym zadaniem zapewnienia im

szczególnej opieki zdrowotnej – nie tylko w trakcie zatrudnienia w szkodliwych dla zdrowia warunkach pracy, ale również po ustaniu ekspozycji zawodowej na azbest. Takie podejście wynika z długiego okresu utajenia chorób azbestozależnych oraz wzrostu ryzyka zachorowania w zależności od wielkości narażenia i czasu ekspozycji.

Pracownicy lub byli pracownicy, którym nie przysługuje prawo do okresowych badań lekarskich na szczególnych zasadach

określonych dla byłych pracowników przetwórstwa azbestu mogą korzystać z prawa do badań na zasadach ogólnych, określonych w Kodeksie pracy. Pierwsze badanie okresowe powinno być wykonane po 3 latach pracy, następne co 2 lata, natomiast po 10 latach narażenia – co rok. W celu realizacji ustawowych uprawnień byłych pracowników zakładów przetwórstwa azbestu od 2001 r. organizowany jest program okresowych badań lekarskich „Amiantus”. Badania przeprowadzane są przez wojewódzkie ośrodki medycyny pracy właściwe terytorialnie ze względu na miejsce prowadzenia działalności zakładu wymienionego w załączniku do Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

13. Gdzie można szukać więcej informacji i doradztwa?

W zależności od kraju regionalny albo państwowy inspektorat pracy, inspektorat sanitarny, czy władze BHP mogą udzielić Ci informacji. Porady można uzyskać również poprzez związki zawodowe, które pomogą skontaktować się z odpowiednimi władzami. Europejska Sieć Zagrożeń w Pracy (The European Work Hazards Network – www.ewhn.eu/links) może również stanowić źródło informacji, gdyż dysponuje oddziałami w licznych państwach.

Inne źródło to pracownicze centra porad BHP - UK Hazards Campaign (www.hazardscampaign.org.uk). Magazyn Hazards dysponuje zasobami dotyczącymi świadomości azbestowej oraz informacjami ze świata dotyczącymi spraw związanych z azbestem (www.hazards.org/asbestos/index.htm). Podobnie strona internetowa Międzynarodowego Sekretariatu Zakazu Azbestu (the International Ban Asbestos Secretariat, IBAS – www.ibasecretariat.org) jest bazą wiadomości i wiedzy. W Wielkiej Brytanii istnieje sieć grup wsparcia dla ofiar

azbestu, która składa się głównie z wolontariuszy, którzy prowadzą kampanie i służą poradą (www.asbestosforum.org.uk).

Są też organizacje takie jak Brytyjskie Królewskie Towarzystwo Ochrony przed Wypadkami (UK British Royal Society for Protection from Accidents (RoSPA)) czy Brytyjska Rada Bezpieczeństwa (British Safety Council). Należy jednak pamiętać, że takie organizacje są “organami abonenckimi” obsługującymi ich członków, a związki zawodowe rzadko do nich należą. W Wielkiej Brytanii specjalistyczną poradę, zwłaszcza dla tych cierpiących na jakąś chorobę można uzyskać od Brytyjskiej Fundacji Raka (the British Lung Foundation) oraz od organizacji McMillan Cancer.

W Polsce informacje na temat azbestu można znaleźć między innymi na stronach Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi oraz na stronach Ministerstwa Gospodarki.

CHECKLIST'Y

Dwie checklist'y pomogą Państwu dokonać wstępnej oceny zarządzania azbestem w Państwa miejscu pracy:

- Checklist'a dotycząca odpadów azbestowych: lista ta umożliwi Państwu sprawdzenie czy prawidłowo odbywa się zarządzanie odpadami azbestowymi przez profesjonalistów.
- Checklist'a dotycząca pracy z azbestem: lista ta umożliwi Państwu weryfikację czy w Państwa miejscu pracy z azbestem obchodzi się w odpowiedni sposób.

LISTA KONTROLNA ODPADY AZBESTOWE

Ocena wymaganych/ koniecznych środków			
Podczas pracy	✓	✗	Nie dotyczy
Sprzątanie w miarę postępującej pracy w miejscu pracy	☐	☐	☐
Częste usuwanie odpadów zawierających azbest z obszaru pracy	☐	☐	☐
Przechowywanie odpowiednio zapakowanych i oznakowanych odpadów azbestowych w wyznaczonym do tego celu miejscu tymczasowego składowania	☐	☐	☐
Codziennie próżniowe sprzątanie wszystkich obszarów pracy i obszaru składowania odpadów	☐	☐	☐
Pakowanie	✓	✗	Nie dotyczy
Wszystkie odpady, w tym odzież, zużyty sprzęt jednorazowego użytku, szmaty, ręczniki, skażony materiał oraz stary sprzęt zawierający azbest	☐	☐	☐
Podwójne pakowanie w odpowiednio wytrzymałe opakowanie	☐	☐	☐
Używanie zawsze nowej odpowiedniej torby (opakowania)	☐	☐	☐
Nie przeładowywanie toreb	☐	☐	☐
Szczelne zamykanie taśmą natychmiast po wypełnieniu	☐	☐	☐
Oznaczenie naklejkami ostrzegającymi o azbeście	☐	☐	☐
Wycieranie wilgotną szmatką zewnętrznej warstwy opakowania	☐	☐	☐
W przypadku twardego azbestu spuszczenie odpadów z rusztowania w szczelnie zamkniętych pojemnikach	☐	☐	☐

Składowanie w miejscu pracy	✓	✗	Nie dotyczy
Użycie pyłoszczelnych pojemników/puszek w celu tymczasowego składowania	☐	☐	☐
Całkowite pokrywanie plastikową warstwą/pokrywą pełnych pojemników	☐	☐	☐
Przechowywanie dużych ilości w zamykanym kontenerze na odpady, pojeździe lub podobnym pojemniku i zabieranie ich na składowisko odpadów w szczelnych pojemnikach	☐	☐	☐
Bezpośrednie umieszczanie odpadów w kontenerze lub pojeździe, pod warunkiem, że są one pokryte podwójną warstwą z tworzywa sztucznego i przetrzymywane w wilgotnym stanie	☐	☐	☐
Przechowywanie odpadów w zamknięciu, w bezpiecznej lokalizacji chronionej przed aktami wandalizmu i z dala od wrażliwych obszarów takich jak place zabaw	☐	☐	☐
Transport i Ostateczna Utylizacja	✓	✗	Nie dotyczy
Utylizowanie jako odpad niebezpieczny tylko na licencjonowanym składowisku odpadów	☐	☐	☐
Zapewnienie, że wszystkie odpady azbestowe są zawsze opakowane lub przykryte w celu zapobiegania uwalnianiu się włókien azbestu do środowiska	☐	☐	☐
Z odpadami zawierającymi azbest musi obchodzić się tylko kompetentna osoba i musi to robić zgodnie z regulacjami dotyczącymi transportu tego typu towarów	☐	☐	☐
Sprawdzanie czy osoba transportująca odpady zawierające azbest jest do tego upoważniona	☐	☐	☐
Wypełnianie i drukowanie dokumentu dotyczącego transportu	☐	☐	☐
Przechowywanie danych i dokumentacji dotyczących transportu	☐	☐	☐

Po Pracy

Nie
dotyczy

Znakowanie, utrzymywanie i monitorowanie
wszelkich materiałów zawierających azbest,
które pozostają w obszarze pracy

☐☐☐

Przechowywanie danych i dokumentacji tak
jak wymagane przez władze krajowe

☐☐☐

LISTA KONTROLA PRACA Z AZBESTEM

Ocena wymaganych/koniecznych środków			
Powiadomienie	✓	✗	Nie dotyczy
Informowanie kompetentnych władz o planowanych czynnościach	☐	☐	☐
Przeprowadzenie raportu przed rozpoczęciem budowy/pracy	☐	☐	☐
Odpowiednie poinstruowanie i wyszkolenie pracowników	☐	☐	☐
Przeprowadzenie badań wstępnych	☐	☐	☐
Opracowanie planu zdrowia i bezpieczeństwa	☐	☐	☐
Powołanie koordynatora bezpieczeństwa	☐	☐	☐
Sprzęt Ochrony Osobistej	✓	✗	Nie dotyczy
Zapewnienie pomieszczeń do mycia rąk i twarzy	☐	☐	☐
Zainstalowanie komory dekontaminacyjnej (gdzie jest to konieczne i możliwe)	☐	☐	☐
Zapewnienie odpowiedniego sprzętu ochrony osobistej:	☐	☐	☐
Przeciwpylowa odzież	☐	☐	☐
Rękawice	☐	☐	☐
Sprzęt ochrony układu oddechowego	☐	☐	☐
Gogle	☐	☐	☐
Regularna opieka zdrowotna nad pracownikami zaangażowanymi w prace z azbestem	☐	☐	☐

Przygotowanie pracy i obszaru pracy	✓	✗	Nie dotyczy
Przeprowadzanie prac z azbestem oddzielnie od innych prac	☐	☐	☐
Odseparowanie obszaru pracy od otaczającego terenu	☐	☐	☐
Odpowiednie oznakowanie (praca z azbestem/pyłem) i chronienie obszaru pracy	☐	☐	☐
Brak dostępu do obszaru pracy dla nieupoważnionych osób	☐	☐	☐
Odpowiednie przepisy higieniczne w tym dotyczące kąpieli i zmiany odzieży	☐	☐	☐
Metody pracy	✓	✗	Nie dotyczy
Ograniczenie palenia, picia i jedzenia	☐	☐	☐
Przed rozpoczęciem pracy, uprzątnięcie wszystkich powierzchni w obszarze pracy z widocznego pyłu/kurzu czy jakiegokolwiek kruchego materiału, który mógłby zawierać azbest	☐	☐	☐
Ustalenie i przestrzeganie procedur dotyczących czyszczenia końcowego	☐	☐	☐
Zwilżanie wszelkich materiałów zawierających azbest przeznaczonych do usunięcia, połamania, cięcia lub innego rodzaju uszkodzenia w celu minimalizacji uwalniania włókien azbestowych	☐	☐	☐
Żadnych elektrycznych narzędzi o dużej prędkości	☐	☐	☐
Bezpieczne obchodzenie się z odpadami zawierającymi azbest w każdej fazie (zobacz dodatkowa checklist'a)	☐	☐	☐

KARTA PORAD

Chcemy by byli Państwo świadomi ryzyka związanego z azbestem. Karty porad składają się z niektórych z głównych aspektów, o których należy pamiętać podczas pracy z azbestem w odniesieniu do wpływu azbestu na środowisko.

Ocena potencjalnego narażenia

Gospodarstwo domowe

Odzież robocza może być skażona

Produkty zawierające azbest (takie jak termosy) ciągle mogą być używane i mogą powrócić do gospodarstwa domowego

Czynności 'zrób to sam' w gospodarstwie domowym – niektóre części budynku mogą być skażone. Czy istnieją jakieś szczególne środki ostrożności?

Działania w pobliżu

Wyburzanie lub prace naprawcze w budynkach czy infrastrukturze mogą uwalniać włókna azbestu

Transport jak i utylizacja odpadów mogą zanieczyścić środowisko

Zabiegi renowacyjne w celu poprawienia ocieplenia budynków często wiążą się z materiałami zawierającymi azbest

Przemieszczenie włókien azbestu w trakcie prac konserwacyjnych i naprawczych

Konsekwencja nieodpowiedniego pakowania budowlanych odpadów zawierających azbest jest zanieczyszczenie środowiska

Środowisko

Wioski i miasta wokół niegdyś działających fabryk, które używały azbestu, mogą być skażone

Nieodpowiednie obchodzenie się z odpadami zawierającymi azbest może powodować uwalnianie się włókien azbestowych

Certyfikowane firmy do utylizacji odpadów

Budynki publiczne takie jak: szkoły, sale gimnastyczne, muzea są, w zależności od roku budowy, skażone azbestem

Edificios públicos como escuelas, gimnasios o museos, según el año de construcción, pueden estar contaminados

NOTATKI

Poświęćcie Państwo trochę czasu na spisanie swoich własnych refleksji i wniosków wyciągniętych z kursu. Pomoże to wam zorganizować Wasze przemyślenia i wdrożyć uzyskaną wiedzę w życie.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

Projekt finansowany jest z funduszy Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów, a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.
Projekt Nr. 540447-LLP-1-2013-1-ES-LEONARDO-LMP